

medens Rusland ejede Landet, gav et rigt Udbytte af Pelsvarer, og dette er Tilfældet endnu. I den nyeste Tid er der navnlig sket Fremskridt paa Laksefiskeriets og Fiskekonservesfabrikernes Omraade.

Efter Læsningen af Professor Erdmanns Bog ligger det nær for os Danske at foretage en Sammenligning imellem Alaska og Grønland, og det, der her falder i Øjnene, er den meget store Forskel imellem de to Lande. Vort skovløse Klippeland med dets forgrenede Fjorde og udstrakte Skærgaarde danner kun en smal Bræmme omkring den mægtige Isørken, der skjuler hele det Indre af Landet, og som ogsaa giver Kystbæltet dets Præg. I den største Modsætning hertil staar det isfri, skovdækkede Alaska med dets stærkt forgrenede Flodsystemer, der ikke blot danner lette Forbindelsesveje af stor Værdi for Nybyggerne, men i hvis udstrakte Fortids-Grusaflejringer der skjules saa mægtige Skatte.

Poul Harder.

La Roumanie 1866—96, Bucarest 1907, udgivet af det rumænske Ministerium for Agerbrug, Industri, Handel og Domæner.

Efter en kort topografisk Beskrivelse følger en Oversigt over Rumæniens Klima, Plantevækst og Dyreverden, ledsaget af et Regnkort, reproducet efter Hepites. Medens de højere Dele af Karpatherne har en aarlig Nedbør af mere end 90 Cm., er Regnmængden mindre i Lavlandet, og naar ved Donau og Sortehavskysten ikke engang 40 cm. aarlig. Disse klimatiske Forhold afspejler sig tydelig i Plantevæksten. Medens Karpathernes Skraaninger og Bakkelandet ved Bjærgenes Fod er rige paa Skov, er Lavlandet mer eller mindre skovfattigt og antager endelig paa den sydlige Del af Sletten og i Dobrogea Karakter af en typisk Steppe.

Det første Hovedafsnit „Landet“ efterfølges af et Afsnit „Folket“, indeholdende en Oversigt over Rumæniens Historie og nuværende Befolkning. Ved Folketællingen i 1899 talte Rumænien 5,956,690 Indb., og antages i 1906 at have 6,5 Mill. Indb. Siden 1859 er Befolkningen vokset med 70 %. Fødselshyppigheden er i Gennemsnit for 1900—05 3,92 %, Dødeligheden er ligeledes meget stor, 2,58 %. Fødselsoverskudet er 1,34 %. Paa Landet levede 1899 81 % af Befolkningen. Den eneste større By er Bukarest. 91,5 % af Befolkningen tilhører den orthodoxe Konfession, 4,5 % er Jøder. Kun 22 % af Befolkningen over 7 Aar formaar at læse; blandt Mænd 32 %, blandt Kvinder 10 %.

Det følgende Afsnit „Organisation og Administration“ giver en Oversigt over Landets Forfatning, Finansvæsen, Skolevæsen, videnskabelige Institutioner, kirkelige Forhold, Sanitetsvæsen, Hær. Statens Indtægter var 1905—06 278,7 Mill. Fr., Udgifterne 233,3 Mill. Fr. I de sidste fem Aar har Indtægterne overskredet Udgifterne. Af Statens Indtægter skriver 30 % sig fra indirekte Skatter, hvoriblandt en meget høj Told, Skat paa Vin, Sukker, Petroleum o. s. v. Dernæst indbringer Statens Monopoler paa Tobak, Salt, Tændstikker, Spillekort, Krudt og Cigaretpapir 20 % af Statsindtægterne. Af Udgifterne gaar 35 % til Forrentning og Afdrag paa Statsgælden, 19 % til Hæren.

Det sidste Afsnit omhandler Rumæniens Produktion og Næringsveje. Hovedmassen af Befolkningen lever af Landbrug. Den største Del af Jorden er enten udstykket i meget smaa Ejendomme eller hører til meget store Godser. Paa smaa Ejendomme under 10 Ha. falder 41,7 % af det til Landbrug anvendte Areal. Mellemstore Ejendomme paa 10—100 Ha. indtager 10,9 %, Ejendomme paa 100—509 Ha. 9,9 %, mens de meget store Ejendomme over 500 Ha. indtager 37,7 % af Arealet.

Til Agerland anvendes 39,0 % af Landets Areal, til Haver og Vinhaver 1,7 %, til Eng 3,8 % til Græsgang 13,6 %, ialt er 59,0 % af Landets Areal benyttet til Landbrug. Skovene indtager 21,1 %, Byggegrunde og Veje 3,6 %, Vandløb, Søer og Sumpe 6,1 %. Den vigtigste Kornsort er Majs, hvormed 39,9 % af Agerlandet er besaaet. Næsten ligesaa stor Betydning har Hveden med 32,1 % af Agerlandet. Derefter følger Byg, Havre og Rug. Hirse og Boghvede dyrkes i ubetydelig Mængde. Oliefrø spiller en ikke ubetydelig Rolle for det rumænske Landbrug. Til Raps anvendes 2,7 % af Agerjorden, til Hør 0,9 %, til Hamp 0,1 %. Til Foderstoffer, Bønner, Kartofler og Sukkerroer anvendes kun smaa Arealer. Landbruget drives paa en primitiv Maade og giver sammenlignet med de vest-europæiske Lande kun ringe Udbytte. Det rumænske Landbrug staar dog højt over det russiske. Gennemsnitshøsten pr. Ha. er for Hvede 18,3 Hektoliter, for Majs 11,6 Hl., for Byg 15,8 Hl., for Havre 19,7 Hl., for Rug 14,0 Hl. Særlig for Majsens Vedkommende er Høstudbyttet meget variabelt efter Aarenes Regnmængde. 1904 høstede saaledes kun 6,9 Mill. Hl., medens Udbyttet for 1906 var 46,0 Mill. Hl. Hør dyrkes næsten kun i Dobrogea og kun for Frøenes Skyld. Straaet bruges til Brændsel. Vinavlen har lidt meget ved Angreb af Phylloxera. 1906 avledes 1,8 Mill. Hl.

Af Husdyr holdtes 1900: 864,000 Heste, 7.700 Æsler, 2,6 Mill. Okser og Bøfler, 5,6 Mill. Faar, 232,000 Geder, 1,7 Mill. Svin. Medens Hornkvægets Antal holder sig omtrent konstant, har der været Fremgang i Antallet af Heste, Faar og Svin. Til Fremme for Landbruget findes flere Kreditanstalter og Landbrugsskoler.

Fiskeriet er af ikke ringe Betydning. Fiskeriretten i Donaudeltaet og en stor Del af Landets øvrige Ferskvandsarealer tilhører Staten, som opkræver en betydelig Afgift af Fiskerne. Fiskeriafgiften beløb sig i 1905—06 til 2,763,000 Fr. Der fiskes især Karpe og Stør.

Af Skovarealet er 54 % i privat Eje. Resten tilhører Staten eller offentlige Institutioner. Naaleskov og Bøgeskov findes i Karpatherne og i Bakkelandet ved deres Fod. Egeskove dels i Bakkelandet, dels paa Sletterne. Egen indtager ca. 30,7 % af Skovarealet, Bøgen 26,3 %, Naaletræer 16,0 %. Skovene er under offentligt Tilsyn, og siden 1893 findes en Skovbrugsskole. Gennemgaaende behandles dog Skovene i Rumænien paa en ganske uforvarlig Maade. Udbyttet af Statsskovene 1905—06 var 6,2 Mill. Fr.

Ved Foden af Karpatherne forekommer Petroleum i tertiære Jordlag. Produktionen af Petroleum beløb sig 1905—06 til 681 Mill. Kg. I de samme Egne, hvor de petroleumførende Lag forekommer, findes betydelige Lag af Stensalt, af hvilket aarligt brydes 100 Mill. Kg. Dernæst forekommer Brunkul, hvoraf der 1904—05 produceredes 130,000 Tons. Kobber- og Jærnmalm findes, men udnyttes ikke. Bygningssten, Brosten, Kalk, Marmor etc. findes mange Steder. Paa Mineralkilder er Landet rigt.

Rumæniens Industri er ikke betydelig trods den store Toldbeskyttelse. Af størst Betydning er de Industrigrene, der som Raastoffer benytter Landbrugets Produkter. Der findes 85 Dampmøller, 28 Spritfabrikker, 12 Bryggerier, 7 Sukkerfabrikker; 7 Konserverfabrikker. Dernæst kommer Petroleumsindustrien. 22 Refinaderier frembringer Belysningsolie, Benzin og andre let flygtige Olier, Smørelie og Petroleumsaffald, hvilket sidste benyttes som Brændsel ved Jærnbannerne og ved mange af Landets Fabrikker.

Handelen er næsten ganske i Hænderne paa Jøderne. I Kystbyerne findes tillige et betydeligt Antal Grækere. Handelsomsætningen med Udlandet er i stadig Stigen. 1905 udførtes Varer til en Værdi af 457 Mill. Fr. Indførselens Værdi var 338 Mill. Fr. Blandt Udførselsartiklerne indtager Korn den første Plads med en Værdi (1905) af 315 Mill. Fr. Dernæst kommer Træ og Trævarer (27 Mill. Fr.), Petroleum og Pe-

troleumsderivater (9 Mill. Fr.), Kvæg og Kvægprodukter (7 Mill. Fr.). Blandt de indførte Varer indtager Tekstilvarer den første Plads (116 Mill. Fr.), dernæst Metaller og Metalvarer (93 Mill. Fr.), Korn og Mel (20 Mill. Fr.). Af Udførselen gik 1905 Varer til en Værdi af 83 Mill. Fr. til Holland, 47 Mill. Fr. til Italien, 41 Mill. Fr. til Østerrig og Ungarn, 35 Mill. Fr. til Tyskland, 31 Mill. Fr. til England. Den store Udførsel til Holland er væsentlig Korn, som beføres videre til Tysklands Industriegne. Der indførtes Varer fra Østerrig og Ungarn til en Værdi af 96 Mill. Fr., fra Tyskland 91 Mill. Fr., England 51 Mill. Fr.

Rumæniens Jærnbaneet havde 1906 en Længde af 3,180 Km. Ved høje Fragtsatser og meget lave Lønninger giver Jærnbannerne et aarligt Overskud af 37 Mill. Fr. Rumæniens Handelsflaade er meget ubetydelig. Søhandelen besørger af græske og engelske Skibe. Af stor Betydning er Sejladsen paa Donau. 1905 indgik i de rumænske Flodhavne 10,047 Skibe med 2 Mill. Tons, hvoraf omtrent en Femtedel under rumænsk Flag. Forbindelsen med Havet sker ad den uddybede Sulina-Munding. 1856 nedsattes en evropæisk Kommission til Donaumundingens Regulering. Ved dens Virksomhed er Sulina-Armens Bugtninger gennemgravede og Flodlejet uddybet til en Dybde af 5,64 M.

M. Vahl.

Ejnar Mikkelsen, *Conquering the arctic ice*, London 1909. W. Heinemann.

Om Ejnar Mikkelsens Vandring paa Isen i Polarhavet ud for den vestlige Del af Amerikas Nordkyst, og overhovedet om hans Rejse paa det tilgrænsende Fastland foreligger der nu Beretning i det ovenfor nævnte Værk. Mikkelsen siger et Steds i det, at han ikke er nogen egentlig Skribent; men heri gør han sig selv Uret; thi hans Skildringer af hans Ledsagere er saa malende, at Læseren kommer til at se dem ligesom levende for sig, ja selv om Hundene skriver han saaledes, at navnlig enhver Dyreven med stor Interesse vil følge dem i al deres Færd. I det Hele taget læses Bogen med større Lethed og gør alt det skildrede mere anskueligt, end det i Reglen er Tilfældet med Rejseværker.

Hvad det særligt gjaldt om for Mikkelsen og saaledes blev det ledende Motiv for hans Rejse var at udforske, hvorvidt der Nord for Alaska og tilgrænsende Strøg af britisk Amerika i den saakaldte Beaufort Hav var Land, saaledes som det endog stundom findes antydet paa Kortene, eller ikke.